

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 6
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 181.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MAKALA PRED PADCEM

Italijanske čete so snoči začele obstreljevati mesto s topovi — Italijani bodo najbrže še danes zavzeli mesto

London, 8. novembra. AA. Italijani so pričeli obstreljevati Makalo. Posamezni oddelki so se vgnezdili na pobočjih gora mesta in proti večeru so prodrli prav do mestnega praga. Vse kaže, da bodo danes mesto zavzeli. Še včeraj je bilo v Makali več oddelkov redne abesinske vojske. Bržkone pa so se pomeč umaknili. Italijanska letala so vršila ves dan izvidniške polete vse do Desisa, kjer se nahaja glavni stan severne abesinske vojske. Po vsej okolici mesta Makale je včeraj krožilo več manjših izvidniških oddelkov, ki so imeli nalogo preprečiti vsak nenaden napad Abesincev. Vse kaže, da se Abesinci nameravajo spuščati v večje boje zaradi Makale. Nikjer ni bilo namreč mogoče izslediti večjih abesinskih oddelkov. Ugotovilo pa se je, da so Abesinci po-

stavili svoje prednje straže okrog Mogora v pokrajini Ambasami.

Do manjšega spopada je prišlo včeraj v gozdu severovzhodno Makale. Okrog 400 Abesincev je napadlo večji oddelke italijanskih askarov.

Ugotovilo se je, da je v Tigreji, kolikor so jo doslej zavzeli Italijani, še vedno mnogo manjših abesinskih oddelkov, ki ovirajo zlasti italijanske delavce pri gradnji cest. Italijanske pomožne čete bodo rabile še več tednov, preden bodo deželo očistili Abesincev.

Rim, 8. novembra. AA. Po informacijah agencije Stefani iz Adigrata, so Askari ter oddelki rase Gukse in Danakilov snoči zasedli makalska predmestja. Sovražnik se je umaknil brez bojov.

Nova italijanska ofenziva

Po tridnevem zastoju so začele italijanske čete na vseh frontah zopet prodirati

London, 8. novembra. r. Potek italijanske ofenzive znova dokazuje, da je mogoče računati Abesiniji samo s postopnimi vojnimi operacijami, ki zahtevajo mnogo časa ter še dolgo ne bodo dovedle do odločilne bitke med obema vojskama. Zaradi tega so bile nedavne vesti, da stoji italijanske predstraže že pred Makalo, mnogo preuranjene. Italijanske okupacijske vojske v Abesiniji leže tako, da morajo operirati istočasno in po gotovem skladnem načrtu, če se nočejo izpostaviti nevarnosti obkolitvi po sameznih odsekih.

Zasedba krajev Hausie in Debra S'on je bila izvedena prvenstveno zaradi boljšega pregleda teritorija od italijanskih izvidnic, ki so morale po tej zasedbi čakati na glavno svojo vojsko, če niso hotele tvegati, da jih lepega dne Abesinci obkolijo in pokoljejo, kakor je to ponovno slučaj v prvi abesinsko-italijanski vojski.

Prodiranje italijanskih čet pa je pripisovati predvsem dejstvu, da se Abesinci sistematično umikajo ter izogibljajo vsakemu večjemu spopadu. Oni se zadovoljujejo s tem, da zastrupljajo vodnjake, odnosno jih zasipajo s soljo ter s tem vodo napravijo neuporabno.

Poročila iz odseka okrog gorskega masiva Musa so zelo nepopolna. Verjetno je, da operira na tem delu fronte kakih 15.000 močnega italijanske di-

vizija, sestavljena iz belih in črnih vojakov. Na tem predelu so italijanske čete mnogo trpele pred napadi abesinskih četnikov. Kaka bo nadaljna smer prodiranja te divizije, za sedaj še ni jasno. Gotovo pa je, da se bo morala ta divizija boriti v nadaljnjem prodiranju z najtežimi klimatskimi prilikami, saj je danakilska nižina eden najbolj nevarnih predelov na svetu. V južnem delu te nižine, ki leži kakih 120 m nad morsko gladino, je v vročih mesecih v senci vročina do 56 stopenj Celzija.

Somalijska armada pod generalom Grazianijem prodira le polagoma proti Gorahaju ter se bo morala še boriti z velikimi terenskimi težavami. Očividno se bo tudi v naprej pomikala po dolini reke Fasan.

Pariz, 8. novembra. AA. Posebni poročevalci agencije Havas poročajo s tigreske fronte: Armadni zbor pod poveljstvom generala Maravigne je zavzel vas Selaklako jugozapadno od Aksuma. Od tam je prišel prodirati proti Makali.

Vojaški krogi naglašajo veliki pomen teh operacij v zapadni Tigreji. Ti kraji bodo v bližnji bodočnosti lahko postali zelo velikega pomena za nadaljnje vojaške operacije. Med tem se italijanske irregularne čete ob reki Takazi pripravljajo za prodiranje v Tembien in Gondar. Prehod čez reko Takaze je ob času naličev nemogoč. Ko pa nastane suša, reka tako vpadne, da je povsem mogoče peš priti preko nje.

Taktika abesinske vojske

Adigrat, 8. novembra. V. Zadnje nepričakovano deževje je v mnogokateri spremeni prvotni načrt italijanskega armadnega vodstva, ki je moralo odrediti za čete sicer nepredvideni odmor. Abesinci nadaljujejo s sistematičnim umikanjem ter odganjanju s seboj tudi svojo živino iz izpraznjenega ozemlja. Po zastrupljanju domačinov v okupiranih delih Abesinije je bilo že nekaj desetih Abesincev, ki so prebegli z odpadnikom Gukse, ponoči poklanili od neznanih rok.

Strategični položaj abesinskih čet postaja za italijansko vojno vodstvo vse bolj zagoneten. Italijanski letalci se sicer nadčloveško trudijo, da bi zbrali čim več podatkov o kretanju abesinskih čet, vendar pa so uspehi teh naporov zelo malenkostni. Abesinci se namreč sedaj spretno skrivajo pred letali ter se ne izdajajo več s streljanjem na nje. Italijani vedo samo to, da stoji pred njimi močni abesinski oddelki, koliko in kje,

tega pa se jim do sedaj še ni posrečilo dognati, dočim Abesinci vedo skoro za sleherni italijanski vod, kje se nahaja. Italijanske čete delajo dan in dan, da popravijo od deževja in naličev porušene ceste ter tako osigurajo prodirajoči vojski zvezo z zaledjem. Središčni italijanski čet je sedaj Adigrat, kjer so že nakupičene velike množine hrane in streliva.

Addis Abeba, 8. novembra. AA. Abesinsko vrhovno poveljstvo je ponovno odredilo rasu Sejumu, naj se za vsako ceno omeji le na obrambo in naj Italijanom nikjer ne napada. Abesinci se morajo izogniti vsakemu resnejšemu spopadu z Italijani, dokler se abesinska vojska definitivno ne koncentrirajo. V ostalem imajo Abesinci že od nekdaj to taktiko, da izpraznijo ves teren pred sovražnikom, da bi ga tako prevarali in ga tako nenadoma napadli od strani ali od zadaj.

Abesinci se pripravljajo na ofenzivo

Asmara, 8. novembra. AA. Nad Makalo je davi le malo deževalo. Čeprav je še snoči kazalo, da je pričakovati novih naličev, Abesinci so se kakor kaže umaknili iz mesta in se utrdili 15 km daleč proti jugu v goratem ozemlju. Iz Hararja prihaja vest, da se abesinska vojska koncentrirajo na treh krajih in da namerava v kratkem preiti v ofenzivo.

Addis Abeba, 8. novembra. AA. Po informacijah iz Hararja se Abesinci na južni fronti naglo koncentrirajo. Proti vsem odločnim demantjem abesinskega vrhovnega poveljstva kaže, da bodo kmalu prišli v protiofenzivo. Po zaupnih vesteh prodira 40.000 vojakov iz-

redno bojovitega in fanatičnega plemena Fanog, ki so pridelniki vojski rase Deste po reki Džubi navzdol proti Dolu. Vojska dedžasmača Amde Mihajla prodira v naglih marših skozi ogadensko deželo. V Direku je koncentrirano več tisoč bojovnikov plemena Gofe, pod poveljstvom dedžasa Nabadamfaja. Ti oddelki veljajo kot posebno dobro izvežbani v četniškem bojevanju in nočnih napadih.

Oborožitev Abesinije

Berlin, 8. novembra. AA. DNB poroča iz Addisa Abebe: Dan za dnem prihajajo v abesinsko prestolnico velike pošiljke streliva. Včeraj je šel po glavni ulici

večji transport municije. Oborožba abesinskih čet se je znatno popravila. Čez Berebro in Zello prihajajo večje količine pušk Sodijo, da je Abesinija v zadnjem času uvozila okoli 200.000 pušk.

Addis Abeba, 8. novembra. AA. V zvezi

Abesinska duhovščina gre na fronto

Addis Abeba, 8. novembra. AA. Veliko svečnikov je iz prestolnice odpotovalo na fronto. Vsi so odeti v tradicionalna oblačila, to je v dolgo telo platneno srajco s črno kapo in belim turbanom. Odšli so brez orožja. S seboj imajo izredno velik križ, od katerega se ne bodo niti na fronti nikoli ločili. Po vseh vaseh skozi katere so doslej potovali, so jih čakale množice ljudstva. Ljudje so se vrgli na zemljo in ležali z obrazom

z vrnitvijo naslednika na abesinskem prestolu v Addis Abebo se doznava, da bo prestolonaslednik jutri imenovan za poveljnika prestolnice.

Tudi Abesinci gladujejo

Pariz, 8. novembra. AA. Kakor poroča agencija Havas, italijanska letala neprestano bombardirajo abesinske položaje in utrbe v Ogadenu. Iz Hararja so poslali tri ilsoč kamel z živežem za abesinske čete, ki že nekaj dni niso ničesar zavžile. Zadnje dni je v Hararju in Ogadenu močno deževalo. Včeraj je dež prenehal. Vsekakor je deževje zelo oviralo operacije na fronti.

proti tlom nepremično, dokler spreved duhovnikov ni zapustil kraja. Vsa Abesinija slepo verjame geslu, ki so ga izrekli duhovniki: »Abesinija proži roko Bogu!« Svečniki tudi med potjo dan za dnem darujejo posebne službe božje in molijo za zmago abesinskega orožja ter neodvisnost dežele. Dejansko igra duhovščina veliko vlogo v socialnem in političnem življenju vse Abesinije.

Abesinska princesa na čelu četnikov

Zaklela se je, da ne odneha prej, preden ne bo pregnan zadnji Italijan

London, 8. novembra. z. Iz Addis Abebe poroča Reuterjev poročevalec, da vodi princesa Mazro guerilijo v hribovitih krajih severozapadno od Makale. Ona poveljuje manjšim oddelkom abesinskih čet, ki ponoči napadajo italijanske prednje straže. Princesa sama osebno vodi važnejše operacije. Občlena je v moški obleko in je sodelovala če tudi že v več bojih na nož.

Abesinska princesa je kraljevske krvi. V Tigreji pozna vsak kotiček. Ljudje ji povsod pomagajo z nepopisnim navdušenjem. Njeni otroci so v Desiju. Princesa se je materi zaklela, da se ne vrne k svojim, dokler ne bo iz svobodne abesinske dežele pregnan poslednji italijanski zavojevalec. Njen mož vrši službo v abesinskem glavnem generalnem štabu.

Borba za petrolej

Kljub sankcijam je Italiji dobava petroleja zasigurana, ker se petrolejske družbe ne morejo sporazumeti

New York, 8. novembra. AA. Italijanski agenti v Texasu so nakupili 50 milijonov sodov petroleja za italijansko vojsko. »Times Herald«, ki to poroča, pravi, da so plačali po 11,2 dolarja za sod. Petrolej bodo poslali v Nemčijo, odkoder bo preko Avstrije prepeljan v Italijo.

London, 8. novembra. z. Možnost preprosti izvoza petroleja v Italijo zelo vzne mirja petrolejske družbe v Veliki Britaniji. Nič se ni znano o vladnih ukrepih v tej stvari. Anketa, ki so jo priredili poslovni krogi citlja o tem vprašanju, je pokazala, da je docela nemogoč sporazum med raznimi petrolejskimi družbami, zlasti glede pristanka petrolejskih družb v Ameriki. Edino

možno je omiljenje pri izvajanju ukrepov sprejetih v Zencvi, če na to pristanejo zasebne družbe v Ameriki, ker se ameriška vlada ne more opirati na zakon, da bi preprečevala izvoz petroleja. V Londonu se zavedajo, da je nemogoče doseči sporazum med ameriški petrolejskimi družbami, tem manj, ker se Američani nikdar niso držali sporazuma o omejitvi proizvodnje. V Ameriki je mnogo manjših petrolejskih družb, ki niso članice kartela. Če bodo zdaj te družbe videle, da se jim ponuja ugodna priložnost za prodajo petroleja v Italijo, bo to imelo velike reperkusije na petrolejskih tržiščih širom sveta po izvajanju sankcij v škodo angleških petrolejskih družb.

Nemčija in sankcije

Zeneva, 8. novembra. AA. Nemški generalni konzul je uradno obvestil predsednika odbora Išrice Vasconcelosa, da želi nemška vlada ohraniti svojo nevtralnost v sporu med Italijo in Abesinijo in da zaradi tega ni izdelanih nikakršnih odredb glede sankcij proti eni ali drugi državi. Poset nemškega generalnega konzula pri Vasconcelosu je izval v zenevskih krogih veliko pozornost. Generalni konzul je bil tudi pri namestitniku generalnega tajnika

Društva narodov Walterju, direktorju političnega oddelka Angleški krogi naglašajo, da kaže Nemčija dobro voljo in da je pripravljena sodelovati pri sankcijah in prepovedati izvoz neke vrste blaga v Italijo. To bi bilo toliko večjega pomena, ker je doslej odpadlo 30% nemškega izvoza na Italijo. Tudi v krogih ameriškega konzulata so razgovori nemškega generalnega konzula izvali zelo veliko zanimanje.

Kriza kmeta je kriza države

Francoski finančni minister o gospodarskem in finančnem položaju

Pariz, 8. novembra. AA. Finančni minister Marcel Rénier je bil danes častni gost pariškega ameriškega kluba. Kosila, prirejenega njemu na čast, se je udeležilo mnogo odličnih gostov, med njimi tudi ameriški poslanik v Parizu Straus, Rénierjevi sodelavci in ravnateljje vlebank. Po kosilu je finančni minister v krajšem govoru orisal gospodarski in finančni položaj na Francoskem. Dotaknil se je gospodarske krize na vsem svetu in dejal, da vidi tri glavne vzroke sedanje krize:

Prvi vzrok je padanje cen, zlasti v kmetijstvu. Prodajna cena kmetijskih pridelkov je tako majhna, da ne krije niti proizvodjalnih stroškov. V državi, kjer živi 50 % prebivalstva od kmetijstva, je poljedeljska

kriza obenem kriza vse države. Kmetijski stan mora vsekakor gledati, da dvigne svoj življenjski standard.

Drugi vzrok je padanje naročil v kovinarstvu. Rénier je pri tem omenil veliko vlogo, ki jo lahko za omiljenje industrijske krize igra kredit, in je omenil, da išče Lavolova vlada novih osnov za takšne kredite.

Tretji vzrok sedanje krize je po Rénierjevi sodbi širjenje tako imenovane luksuzne industrije. V tem pogledu ne more Francija sama ničesar ukreniti.

Rénier je nato navajal še druge težkoče s katerimi se mora boriti sedanje francosko gospodarstvo, in navedel tudi razloge, ki ena zadržajo optimizem za bodočnost.

Deputacija grškega naroda na poti v London

Beograd, 8. novembra. p. Snoči je potovala skozi Beograd proti Londonu posebna delegacija grškega naroda, ki ima nalogo uradno sporočiti kralju Juriju spremembo režima v Grčiji in ga prositi, naj se čimprej vrne v domovino in zasede grški prestol. Delegacijo vodi predsednik abesinske zbornice Valamis. Izjavil je novinarjem, da so absolutno netočne vesti o potovanju kralja Jurija v Pariz in Rim. Nj. Vel. kralj si bo sam določil pot, po kateri se namerava vrniti v domovino. V delegaciji so poleg drugih vojni minister general Tapagos, prometni minister Mavromihalis in poveljnik garde polkovnik Alertis.

Atene, 8. novembra. AA. Atenske agencija poroča: Kraljevi namestnik in predsednik ministrskega sveta general Kondilis je glede na pismo, ki so ga opozicijanci prvikoli poslali Nj. Vel. kralja Juriju II. izjavili, da takšni manevri nimajo nikakega pomena, ker je plebsisti pokazal, da podpisniki tega pisma predstavljajo zgolj sebe in nič več.

Proces o aferi Stavjskega

Pariz, 8. novembra. AA. Ob zaključku včerajšnje razprave v procesu zaradi afeje Stavjskega je sodišče odredilo preiskavo zaradi dveh nejasnih okoliščin, ki sta se pojavili pri zaslišanju bivšega ocenjevalca orlovskega kreditnega zavoda Koon. Koon je izjavil, da se je pisemno obrnil na oddelke javne varnosti s prošnjo, da bi ga tajno zaslišalo, da pa je to pismo prišlo v roke Stavjskega, ki mu je očital, da ga je skušal prijaviti. Prav tako je obtoženec izpovedal, da je imel Stavjski legitimacijo, ki se sicer izdaja le parlamentarcem. So to legitimacija je imel vsemogoče olajšave.

Slabo obiskani volilni shodi v Angliji

London, 8. novembra. AA. Volilna kampanja je v polnem teku. Zanimivo je, da prihaja na volilne shode le malo ljudi. Sodijo, da je to učinek novega obkaja v strankarski agitaciji. Večina ljudi namreč poslušala agitatorske govore po radiu. Tako je bilo na nekem zborovanju zunanjega ministra Hoara vsega skupaj 26 ljudi in še od teh 24 žena.

Medklic in odgovor

London, 8. novembra. AA. Winston Churchill je govoril snoči na shodu v Kingfordu v grofiji Essex. Ko je govoril o potrebi dobre oborožitve in o nevarnosti, ki grozi Veliki Britaniji od Nemčije, je nekdo iz gruč prisotnih pristavil delavske stranke vprašal Churchilla: Churchilli, ali vas je zopet strah pred Nemčijo? Na ta medklic je Churchill odgovoril: Spomnite se nemških letalskih napadov na London za časa svetovne vojne. Tedaj se mnogi organi javne oblasti niso mogli v postaje podzemeljske železnice, ker ste jih zasedli vi socialisti, ki ste prvi pobegnili.

Iz šolske službe

Beograd, 8. novembra. p. Z odlokom prosvetnega ministra so premeštrali: prof. Fran Polajner z realne gimnazije v Starem Beču na klasično gimnazijo v Mariboru, prof. Mirko Bitenc z realne gimnazije v Murski Soboti na realno gimnazijo v Celju, prof. Janko Presinger z realne gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Celju, prof. dr. Ljudevit Kuster z realne gimnazije v Kranju na II. realno gimnazijo v Ljubljani, prof. Milan Grošelj s klasične gimnazije v Mariboru na klasično gimnazijo v Ljubljani, prof. učitelj Arzen Ravš iz Maribora na realno gimnazijo v Gospi, učiteljica v Slov. Bistrici Barica Hirjan v Brežici, učitelj Rado Vidmar od Sv. Jere in na meščansko šolo v Ljubljani, Pistor Rom iz Slovenske Bistrice na meščansko v Ljubljani, Justina Pipan od Slov. Bistrice v Senovo, Ferdinand Vidmar od Sv. Ruperta na meščansko šolo v Trzinu, Stanislav Valentincič iz Ljubljane v Moste, Marija Pahor iz Pristave v Vojnik, Ana Rojec z Rakeka v Litijo.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza
(Devize z večsto premijo 25,5%)
Amsterdam 2975.64 — 2590.34; Berna 1756.08 — 1769.95; Bruselj 739.72 — 744.78; Curih 1424.22 — 1431.29; London 215.09 — 217.15; New York 4345.72 — 4362.04; Pariz 258.62 — 259.06; Praga 181.12 — 182.22; Trst 355.03 — 358.11. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,65 — 8,75.
Inozemske borze
Curih, 8. novembra: Beograd 7.-, Pariz 20,2625, London 15,1375, New York 307,629, Bruselj 51,9375, Milan 24,976, Madrid 42.-, Amsterdam 207,925, Berlin 123,725, Dunaj 56,60, Praga 18,22, Varšava 62,60, Zimbabve 4,60.

Za sanacijo ljubljanskega tramvaja

Letošnja bilanca bo izkazovala 2.400.000 Din izgube — Dolg MZD mestni občini znaša okrog 20 milijonov

Ljubljana, 8. novembra. Na sinočnji seji finančnega odseka na magistratu so obravnavali možnost začasne ureditve in definitivnega načrta sanacije Splošne malozeleniške družbe. Sproženih je bilo več predlogov, a je bilo slednjih sklenjeno, naj se uredi stvar tako, da se izvrši razni odločki. Letošnja bilanca bo izkazovala izgube 2.400.000 Din. Družbi se odpisala letna amortizacija mestni občini v znesku 1.171.000 Din in se cestni železnici prizna odškodnina za takovalna dela med tračnicami v Selenburgovi ulici v znesku 400.000 Din. Tako se bo doseglo, da bo bilanca uravnotežena.

Sklenjeno pa je bilo nadalje še, da predložijo finančni odsek mestnemu svetu načrt za popolno, definitivno sanacijo družbe. Cestna železnica dolguje mestni občini okrog 20 milijonov Din. Te obveznosti naj bi se spremenile v delniški kapital in bi v tem slučaju trdila Siemens, pri kateri je cestna železnica zadolžena za 12 milijonov Din, znižala obrestno mero od 10 na 5 odstotkov. To bi se letos pomenilo prihranek 600.000 Din. Posledica bi bila tudi ta, da se razmerje med obema delničarjema, med Siemensom in mestno občino, močno spremeni. Trdila Siemens je imela doslej eno tretjino delnic, mestna občina pa dve tretjini. Kakor pa predvideva sanacijski načrt, bi postala mest-

na občina takorekoč izključna lastnica cestne železnice.

Sprito stanja, v kakršnem je danes Splošna malozeleniška družba, seveda zaenkrat ni mogoče misliti na nove večje investicije. Na pragu Ljubljana — Sv. Križ bo treba najbrže še dolgo čakati, prav tako ni izgleda, da bi zgradili progi proti Posavju. Se manj je pričakovati, da bi se v doglednem času gradila podaljšana proga od St. Vite do pod Šmarne gore, katere načrti tudi že obstojajo.

Bilanca družbe trpi najhujše tudi zaradi precej nesrečnih voznih tarif. Družba ima v tem pogledu sicer vsa pravica eksperimentirati, v stremilju, da doseže čim večji inkaso. Vendar pa je na drugi strani občinstvo, ki ima svoje muhe ter ne mara plačevati razmeroma visokih tarif, zlasti na več delnih prog. Družba je z novo tarifo silno ugodila mesečnim abonentom, saj je prodala okrog 700 mesečnih izkaznic po 60 Din. Na drugi strani pa, kakor čujemo, močno trpi dnevni inkaso. Vprašanje je torej, če bo mogla družba vztrajati pri sedanjih tarifah. Morda bi bilo priporočljivejši iskati načina, kako omogočiti večjemu delu občinstva uporabo tramvajevih voz tudi na daljše proge. To bi se dalo doseči z znižanjem in poenostavljenjem tarife in potem vozovi ne bi drveli domala prazni v razne smeri.

Napad na mestno vrtnarijo...

Ljubljanskega Sokola, Ateno, velesojem je baje v interesu kulturnega razvoja „velike“ Ljubljane

Ljubljana, 8. novembra. Kdo bo dosegal, to tedaj bo svetel dan ljubljanskega kulturnega razvoja. Velika bela Ljubljana — To je zaključek konference člankov, ki je včeraj zagledal beli dan v »Slovenca«. Tega odličnega bora, odnosno bora, ki se bori za »kulturni razvoj« belega Ljubljane, moramo predstaviti javnosti, kajti nudi se nam najzanimnejši primer ter najlepša priključka, da pokazemo, kako si nekateri zamišljajo kulturni razvoj Ljubljane in kaj jim je najbolj napot.

Kulturni delavec se je spomnil najprej naše univerze, seveda ne zaradi univerze same na sebi, temveč zaradi svojih, osebnih bolečin. Torej treba je zgraditi novo univerzo. In nedvomno si jo bomo zgradili, saj so se zdaj vremena kranjcem zagnala. To je sploh postarševska pomena gradnja univerze, glavno je samo, kaj bi vzel prostor za njo. In se streljalo za največjim kamnom: v centru Ljubljane so nastajale, ki zavzemajo velike kompleksne zemljišče in tendaritno zavirajo ekspanzijo Ljubljane. Leno lovodišče Sokola je to, Atena z vsem, igrano, velesojem in mestna vrtarstva. Splošno občinstvo razmišlja, da je pa sam po sebi, da med temi stvarmi ovira in ljubljanskega kulturnega razvoja in samostojnosti vnu, in pr. francoskega, ruskega, nemškega, slovenskega, ... bi vendar že bil, da si dobe Ljubljanski Sokol, mestna vrtarstva, Atena in velesojem z vsehokrajnjega vidika druge, v ljubljani nameni praktičnejše prostore in dajo v tem prostor potrebnim, oziroma odgovarjajočim ustanovam. Jasno je torej, kaj jim zani osebno in kako je treba kvadrirati in njihovo kulturno prizadevanje. Komentar je preprosto javnosti. Pokazati pa moramo, da se ne boste zagnali v eno samo, ki vodi do posebne vojske za ljubljanski kulturni razvoj. Na dan so zopet privlekli znanost, ki se jim zdi za ljubljano potrebnaja, kakor mestna vrtarstva. Človek bi lahko mislil, da je piece letnarij osovse tarame ali orkestra orkestra, da se tako imenitno povečuje za ljubljanski vrt, prav za prav za prostor; temu namreč temu vrtu, ki ga se največ, se naj umakne mestna vrtarstva, naj se unijo ljubljanski, nastali zaradi njega, naj se odvzame Sokolu letno lovodišče, in naj se unijo velesojem. To zahteva kulturni razvoj Ljubljane. Pred letno logiko seveda mora odgovoriti razum, mora utrditi poštenost, morajo poznati nagradi glave vsi ti delavci, ki so slo-

riti zagnali leta največ za napredek našega mesta. Besedo imajo »kulturni delavci« okrog »Slovenca«, vsi drugi pa na kolena pred njimi!

Pustimo njihovo slogiko in našejmo samo nekaj dejstev! Predvsem:

Za splošen razvoj Ljubljane, ne le kulturni, je storišča mestna vrtarstva zagnala leta več kakor se je storilo pred desetletja. Ureditve nočnih parkov, izpopolnitev mestne vrtarstva, postavitev velikega rastlinjaka itd. vse to pomeni za Ljubljano res veliki napredek, kar spontano priznavajo vsi poznavalci Ljubljane, tudi tuji strokovnjaki. Ljubljana kot tujsko prometno mesto je z delom mestne vrtarstva izredno mnogo pridobila. Skoraj vse, kar je naredila mestna vrtarstva zagnala leta, je bilo financirano iz rednih proračunskih sredstev. Ako bi v mestni vrtarstvu ne znali tako dobro gospodariti, bi porabili tolikšne vsote samo za vzdrževanje parkov in rastlinjakov. Mestna vrtarstva mora ostati v Ljubljani (kjer tudi ni nikomur napot, razen nekimi »zoološkimi«), kar zahteva vzdrževanje tviskih nasadov in ker pač ne prihaja nikomur na misel, kdor je zdrave pameti, da bi podarili drage rastlinjake in unčevali sadove dela in napovorov drugih, ki je mestna občina prevzela posestvo podturške graščine, se je obvezala, da ostane Tivoli nezaidan, t. j. zaščiten. Če pa torej ostane, kajkres, je nezaidan, kar je pač v splošnem interesu Ljubljane, tedaj lahko govorimo samo bori za zveztinjak, da Tivoli zavira kulturni razvoj Ljubljane. Se bolj absurda je seveda troditev, da je zveztinjak v Tivoliju potreben, si kakor mestna vrtarstva. Gospodom organizatorjem zveztinjak pa moramo še povedati, da ima vrtarstva svoje velike, glavne vrtove v Trnovem ob Zelenu poti in da je torej že dovolj izven mesta. V Tivoliju ima mestna vrtarstva le najpotrebnejše in rastlinjake, kar je potrebno za mestne nasade in dekoracije mesta ob raznih priložnostih. Kdor hoče zadati sarkastični udarec mestni vrtarstvu in komur je pri sre, da se naši parki spremenijo v gmajne, lahko zahteva demontažo mestne vrtarstva!

Botanični vrt je državni zavod in ne mestni in o njem lahko odloča predvsem država. Po prof. Plečnikovem načrtu je za botanični inštitut namenjena Koslerjeva graščina z vrtom. Ali se naj lovodišče ljubljanskega Sokola umakne botaničnemu vrtu? Ali otroška igrišča? Ne! Prostorja je dovolj tudi za botanični vrt in o njem so razmišljale

še davno boljše glave kakor zagovorniki zveztinjak in na zveztinjak stončnega kulturnega razvoja Ljubljane. Pa tudi za razne zveztinjak je v Ljubljani dovolj prostora, a nikakor ne v Tivoliju. Če si ga »zoološk« ne znajo poskušati, jim svetujemo, naj ga poiščejo v Senkovem turu.

Da je naš velesojem za Ljubljano silno potreben kot gospodarska ustanova, kot vrt kulturni činitelj, saj preraja kulturne razstave največjega obsega, in kot najmočnejši tujski prometni činitelj (brez njega si sploh ne moremo misliti tujkega prometa v Ljubljani), je dovolj jasno vsem, samo zagovornikom kulturnega razvoja Ljubljane v smeri rakove poti ne.

Prostor za letno lovodišče Ljubljanskega Sokola je podarila mestna občina Sokolu po soglasnem sklepu mestnega občinskega sveta. Zakaj je to storila, nam je tudi jasno, saj vemo, kakšna organizacija je Sokol in koliko je storna za narodnostno letno in pravstveno vajo v Ljubljani. Telo kulturno društvo »Atena« pa ima samo v najem prostora v Tivoliju za igriščem. Kmalu bo potekala najemniška pogodba in če ne bo podaljšana, se zastopniki nterose ljubljanskega zveztinjak vseno ne bodo mogli veseliti, da bodo lahko privlekli svoje živali tudi na biva igrišča »Atene«. »Svetlega dne« kulturnega razvoja, kakršnega si zamišljajo nasprotniki vsega naprednega v Ljubljani, še ne bo tako kmalu, kar jim lahko slovesno zagotovimo. Pač pa bo prišel prej ali slej resen dan, ko ne bo mogel več nihče »zoološki« in »razum« o kulturi in ne hkrati napadati najpomembnejših kulturnih ustanov ter prizadevanja za splošen napredek našega mesta.

Stavka v tovarni Šešir

Skofja Loka, 8. novembra.

Stavka v tovarni »Šešir« še ni končana. 140 delavcev in delavk je že mesec dni brez zaslužka in nobenih izgledov se ni, da bo stavka kmalu končana. Delavstvo kaže polno pripravljenost, da se vrne na delo, samo da bi ne nosilo nobenih posledic stavke, da bi se izvršilo kategoriziranje zaposlenih z delavstvom in plače izenačile pri enakih važnosti in težavnosti dela. Upravni odbor »Šešira« je imel v sredo sejo. Prvi zahtevi ugodil, glede kategoriziranja pa stoji na stališču, naj bi se izvršilo na podlagi načrta, ki ga je izdelala tovarna. Trejto zahtevu je podjetje gladko odbilo. Delavstvo seveda s tem ni zadovoljno in zato se noče vrniti na delo.

Davi je odšla štirilokarna deputacija k banu dr. Natačenu, da mu obrazloži upravičenost stališča stavkojučega delavstva. Posredovala je že sreska izpostava, JSZ, Delavska zbornica in inspekcija dela, toda vse brez uspeha. Morda bo kaj zalegal apel g. bana.

Absolventi TSŠ in obrtniška proizvodnja

Ljubljana, 8. novembra.

Zborniški podpredsednik g. Josip Rebek je splošni na včerajšnji seji zborniškega sveta naslednji samostojni predlog:

V referatu, ki ga je predložila ljubljanska zbornica o vprašanju razlogov uvoza obrtniških proizvodov na konferenci zbornice v Osijeku, je zlasti podčrtala veliko važnost strokovnim usposobljenim našega obrtniškega naraščaja glede na razširjenje in specializacijo obrtniške proizvodnje tudi v strokah, v katerih se dosejda obrtnišvo sploh ni udeleževalo ali ne v zadostni meri. V zvezi s tem smatram za nujno potrebno, da se vprašanje tega našega strokovno-solane

DNEVNE VESTI

— Nova ravnanja v socialnem zavarovanju. Zavarovanje socialnega zavarovanja zanima vprašanje ali bomo imeli volitve za socialno zavarovanje ali pa bodo ravnanja imenovana. Delodajalci so za imenovanje novih ravnanj, delavski sindikati pa za volitve. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravlja se je postavilo na stališče delodajalcev, v prvi vrsti zato, ker smatra, da sedaj ni ugoden čas za volitve, ki bi bile tudi zelo drage. Centralno tajništvo delavskih zbornic je na svoji glavni seji sklenilo poslati ministrstvu socialne politike in narodnega zdravlja spomenico, v kateri izraža svoje obžalovanje, da zaradi političnih razmer v državi niso mogoče volitve v socialno zavarovanje. Minister je bil izjavil, da bodo nova ravnanja Srednjega urada in Okrožnih uradov imenovana v začetku prihodnjega leta po predlogu, ki jih je prejel ministrstvo. To bodo volila ravnanja, njihova naloga bo pripraviti in voditi volitve novih ravnanj. Volitve naj bi bile najpozneje v aprilu prihodnjega leta.

— Močan potres. Včeraj zjutraj so zaboleli potresomeri na Tešinskeju pri Beogradu močan potres v daljavi 510 južno od Beograda. Začetek potresnih sunkov je bil na albanskem ozemlju. Potres so čutili tudi v južni Srbiji.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih sprememb. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani, Rogoški Slatini in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu, Skoplju in Splitu 17, v Beogradu 13, v Ljubljani 10,6, v Rogoški Slatini 9, v Mariboru 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,8. temperatura je znašala 7,2.

— Vlom v Vevčah. Nedavno je bilo v Vevčah 63 vlomljeno pri poselniku Francu Oblaku. Vlomilec mu je odnesel zlatu ameriškansko uro s srebrno verižico, več prstanov, zlato ovratno verižico in 1300 Din gotovine. Oblak ima 4510 Din škode. — Na Rojahu, občina Šmartno, je nekdo odnesel poselniku Josipu Šmucu za 2100 Din razne obleke.

— Ometz je bil ustreljen. Te dni je prispele v Ljubljano poročila o obdukciji trupla Franceta Ometza. Iz poročila je razvidno, da si Ometz ni sam končal življenja, temveč da je bil zadel od strela iz orožničkove puške. Ometz je sicer na begu na peril samokres proti sebi, a prav takrat ga je pogodil strel, ki je napravil konec njegovega zločinskega življenja. V glavi so namreč našli kroglo iz puške.

— Po 20 letih se je vrnil iz Rusije. Zagorski kmet Mihael Baršič je bil začetkom vojne ujet na ruskem bojišču. Te dni se je po 20 letih vrnil iz ruskega ujetništva v domačo vas. Bil je že davno proglašen za mrtvega, in zato ni čuda, da ga žena in bratje niso spoznali. Spoznal ga je samo oče. Žena se ni drugič omožila pa tudi on se v Rusiji ni oženil, ker je mislil ves čas na svojo ženo, kakor zatrjuje sam.

— Ubijalec ravnatelja Miheveca gre v norišnico. Pred okrožnim sodiščem v Bihaču je bila včeraj zaključena zanimiva obravnava proti delavcu Pašku Jakovljeviču, ki je 10. julija 1933 ustrelil ravnatelja. Ista šipadova žage v Drvaru Josipa Miheveca. Lani je bil Jakovljevič obsojen na 15 let robije, njegov zagovornik je pa vložil priliz in odrejena je bila ponovna razprava. Jakovljevič je bil ta čas dva meseca v umobolnici na opazovanju in psihijatri so dognali, da ni pri zdravi pameti. Včeraj je bil Jakovljevič oproščen, na predlog državnega tožilca bo pa poslan v umobolnico.

KINO SLOGA
Ljubljanski dvor Telefon 2730

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Bratje Karamazovi

Fritz Kortner in Ana Sten
Najnovejši Foxov zvočni tehnik

— Kongres ljudskih univerz. Jutri ob 11. bo odprt v Beogradu kongres Ljudskih univerz. To bo prvi širši skupni sestanek teh kulturnih ustanov. Kongres se bo nadaljeval jutri popoldne in v nedeljo dopoldne. Povabljeni so samo uprave Ljudskih univerz, ki bodo poslane svoje zastopnike.

— Poroka. Na Brezjah se je poročil v četrtek starosina okrajnega sodišča v Višnji gori g. dr. Ivan Močnik z učiteljico Zalini gđ. Milico Benedičičevo. Novoročencema želimo obilo sreče!

KINO SLOGA Jutri premiera!

Osreči me...

Najnovejša Ufina opereta razkošja in sijaja

— Proslava dneva miru. V ponedeljek 11. tm. se bomo spominjali dneva, ki je bilo sklenjeno v svetovni vojni premirje. Obujanje spominov na premirje je potrebno zdaj, ko se zopet preliva kri.

— Slovenski smučarji na Zlatoboru in Tari. »Putnik« v Ljubljani in Mariboru prijavljata za katoliški božič izlet slovenskih smučarjev na Taro in Zlatibor, kjer so krasna smučišča. Na povratku se ustavijo naši smučarji v Beogradu.

— Kongres združenja akademsko naobraženih žensk. Združenje akademsko naobraženih žensk bo imelo leto 9., 10. in 11. t. m. v Zagrebu svoj prvi nacionalni kongres, na katerem bo glavni predmet razprava vprašanje vseučiliških študij žensk v Jugoslaviji in akademsko naobraženih žensk v karieri. Svečana otvoritev kongresa bo jutri ob 10. v zagrebški mestni posvetovalnici.

Zvočni kino Ideal
PREMIERNI KINO

Danes velika senzacija

EKSPRESS ŠT. 6

Senzacija! Senzacija!
Predstave ob 4, 7 in 9 1/4
Vstopnina 4.50, 6.50 in 1 Din.

— K blagoslovitvi grobnice v Judenburgu odpelje avtobus iz Ljubljane v soboto 9. t. m. točno ob 13 uri iz pred hotela Union, Miklošičeva cesta. Za grobnico slovenskih vojakov v Judenburgu so se darovali: Ljubljana: Josip Rus 20.—, Završan Janez 30.—, prof. Sodnik Rudolf 50.—, Janez Vrhovec 20.—, Franciška Pehlenk 10.—, Oroslav Dolenec 50.—, Paul Golja 100.—, dr. L. Ješe 50.—, Indus 50.—, dr. I. Pintar 10.—, Josip Gogala 30.—, Milan Pungartnik 100.—, Rude in kovine 250.—, dr. Riko Fux 100.—, Ovsenek 20.—, dr. Tone Jamar 50.—, neimenovani 50.—, Bevc Riko 25.—, Tiskarna Slovenija 25.—, Kalmus Jaro 50.—, dr. Joža Bohinjc 20.—, Jernej Jenek 20.—, Pivovarna Union 300.—, Radio Hribar 200.—, Schauma Hudo 20.—, France Skarja 50.—, strugarstvo Fr. Rojina 50.—, Osema Mirko 10.—, J. Lavrič 100.—, Sudraj Rajko 20.—, Peter Pavlovic 50.—, dr. Karlo Kuhelj 100.—, Anton Marinko 20.—, neimenovani 10.—, Hranilnica in posojilnica, Stari trg pri Ložu 100.—, Andrej Boje, Planina pri Rakoku 50.—, Kramar & Mislaj, Celje 30.—, Lekarna Kristan v Logatcu 30.—, dr. Gregor Albin, Murska Sobotica 32.—, dr. Marjolec Jože, Kustošja 100.—, dr. Maks Peterlin, Dol. Lendava 100.—, ing. Rudolf Skof, Vič 25.—, Deu Bogomir, Logatec 50.—, Zupan Miha, Borovnica 10.—, ing. H. Reš, Vevče 50.—, Občastni odbor Narodne odbrane, Maribor 50.—, Ciril Kančar, Moste pri Ljubljani 20.—, dr. Franjo Ivanetič, Novo mesto 50.—, mstr. A. Kordic, Skopje 30.—, Janežič Rado, Polica 10.—, zavarovalna zadruga Croatia, Zagreb 500.—, zbirka II. uradništva Croatia, Zagreb 174.—, Strana Karl, Logatec 50.—, dr. Stanko Sajovic, Kranj 20.—, dr. Franjo Lipold, Maribor 50.—, Ivan Medic, Novo mesto 25.—, mestno načelstvo, Ptuj 100.—, Bocuak Karl, Trzin 25.—, Steh Ivan, Videm — Dobropolje 60.—, Jos. Lenarčič, Verd 20.—, Krasovec Anton Vrhnika 20.—, Novak I., Ljubljana 25.—, Zveza Majstrov, borcev, Maribor 100.—, neimenovani 40.—, župnik Martinčič, Urec 70.—, kaplan Kovacic, Cerknica 20.—, kaplan Rozman, Smarje-Sap 32.—, banska uprava državne banovine 6.000.—, mestna občina Ljubljanska 1.000.—, Stanko Rozman, St. Vid nad Ljubljano 50.—, Skupaj dostoj Din 22.162.75.

— Putnikovo let na Dunaj s posebnim vlakom od 14. — 18. decembra. Cena vožnje Ljubljana—Dunaj in obratno, v III. r. Din 280.—, v K. r. Din 380.—, cena aranžmana, t. j. prevoz s postaje v hotel in obratno, ogled Dunaja, prehrana in prenočišče po izbiri hotela je Din 350.— do 590.—.

— Ometz je bil ustreljen. Te dni je prispele v Ljubljano poročila o obdukciji trupla Franceta Ometza. Iz poročila je razvidno, da si Ometz ni sam končal življenja, temveč da je bil zadel od strela iz orožničkove puške. Ometz je sicer na begu na peril samokres proti sebi, a prav takrat ga je pogodil strel, ki je napravil konec njegovega zločinskega življenja. V glavi so namreč našli kroglo iz puške.

— Po 20 letih se je vrnil iz Rusije. Zagorski kmet Mihael Baršič je bil začetkom vojne ujet na ruskem bojišču. Te dni se je po 20 letih vrnil iz ruskega ujetništva v domačo vas. Bil je že davno proglašen za mrtvega, in zato ni čuda, da ga žena in bratje niso spoznali. Spoznal ga je samo oče. Žena se ni drugič omožila pa tudi on se v Rusiji ni oženil, ker je mislil ves čas na svojo ženo, kakor zatrjuje sam.

— Ubijalec ravnatelja Miheveca gre v norišnico. Pred okrožnim sodiščem v Bihaču je bila včeraj zaključena zanimiva obravnava proti delavcu Pašku Jakovljeviču, ki je 10. julija 1933 ustrelil ravnatelja. Ista šipadova žage v Drvaru Josipa Miheveca. Lani je bil Jakovljevič obsojen na 15 let robije, njegov zagovornik je pa vložil priliz in odrejena je bila ponovna razprava. Jakovljevič je bil ta čas dva meseca v umobolnici na opazovanju in psihijatri so dognali, da ni pri zdravi pameti. Včeraj je bil Jakovljevič oproščen, na predlog državnega tožilca bo pa poslan v umobolnico.

— Ometz je bil ustreljen. Te dni je prispele v Ljubljano poročila o obdukciji trupla Franceta Ometza. Iz poročila je razvidno, da si Ometz ni sam končal življenja, temveč da je bil zadel od strela iz orožničkove puške. Ometz je sicer na begu na peril samokres proti sebi, a prav takrat ga je pogodil strel, ki je napravil konec njegovega zločinskega življenja. V glavi so namreč našli kroglo iz puške.

— Po 20 letih se je vrnil iz Rusije. Zagorski kmet Mihael Baršič je bil začetkom vojne ujet na ruskem bojišču. Te dni se je po 20 letih vrnil iz ruskega ujetništva v domačo vas. Bil je že davno proglašen za mrtvega, in zato ni čuda, da ga žena in bratje niso spoznali. Spoznal ga je samo oče. Žena se ni drugič omožila pa tudi on se v Rusiji ni oženil, ker je mislil ves čas na svojo ženo, kakor zatrjuje sam.

— Ubijalec ravnatelja Miheveca gre v norišnico. Pred okrožnim sodiščem v Bihaču je bila včeraj zaključena zanimiva obravnava proti delavcu Pašku Jakovljeviču, ki je 10. julija 1933 ustrelil ravnatelja. Ista šipadova žage v Drvaru Josipa Miheveca. Lani je bil Jakovljevič obsojen na 15 let robije, njegov zagovornik je pa vložil priliz in odrejena je bila ponovna razprava. Jakovljevič je bil ta čas dva meseca v umobolnici na opazovanju in psihijatri so dognali, da ni pri zdravi pameti. Včeraj je bil Jakovljevič oproščen, na predlog državnega tožilca bo pa poslan v umobolnico.

KINO SLOGA Jutri nov spored!

Osreči me...

Revija omamljivih šlagerjev, petja in plesa. Nad 200 girlsov

— Naga žena sredi mesta. Včeraj dopoldne je ležala v Boškovičevi ulici v Zagrebu na pločniku naga starica, od katere se je širil neznosen smrad po gnilobi in gnoci. Gre za 68 letno Oljko Janjo, ki ima v pristojni občini nekaj zemljišča, nima pa hiše, niti pohištva, in zato je morala spat pri sosedih po hlevih ter berati, da se je mogla preživljati. Soravnili so jo v strotišnico.

KINO SLOGA Jutri popolna nova!

Osreči me...

Harald Paulsen, Else Elster, R. Romanovsky

— Iz Ljubljane. — Iz Zabavljane nad slabimi hodniki. — Pri nas ječeno zelo aktualno. Vendar pa moramo priznati, da so zadnja leta zbolj šali precej hodnikov in da so jih tudi mnogi na novo tlakovali. Seveda pa ni smelo še vsi zadovoljni. Mnogim tudi ni všeč, da ni urejen hodnik ob Bleiweisovi cesti, ob delu, ki so ga letos tlakovali. Novo cestnišče se je precej zvišalo, zato je stari hodnik prenizek. Zdar je nastajala iz njega precej globoka struga, ki bo pozimi seveda polna, da se bomo lahko poskušali v plavanju. Med velike zasluge bi jim šteli, če bi hodnik začasno vsaj zvišali z nasipom, dokler ga ne bodo tlakovali.

— Iz Poljske. Zapor v Šentpeterski vojašnici so zdaj že dogotovljeni in tudi opremljeni. Precej časa je bilo treba čakati, predno so tam namestili telefonsko napeljavo, a

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklči

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orkester, pjevačice. 76/L.

Sveže najfinišje norveško RIBJE OLJE

iz lekarne
DR. G. PICCOLIJA v LJUBJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“.

Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

je sedaj tudi to v redu. Prostore bo prevzela policijska uprava še ta teden. V preurejenem traktu je 16 celic, dalje dva skupna zapora, posebej za ženske in

Gorenjsko nogometno prvenstvo

Kranj, 7. novembra.

Jesensko nogometno prvenstvo tekmovalno na Gorenjskem se bliža koncu. Prvenstvena tabela nam sicer popolnoma jasne slike še ne more dati, ker sta žreb in dejstvo, da je bil Korotan pri začetnih fazah tekmovalnega zapisa, prihranila odločilne in najzanimivejše tekme za zaključek, vendar pa je iz njega razvidno že sedaj, da se to leto spet delila v dva oddelka, kakor je to bilo že lani. Pri vrhu nam tabela navaja tri klube: Bratstvo, Korotana in Kovinarja, ki po svojih uspehih in visoki pozitivni količini tvorijo enoto zase in si bodo delili prva mesta med seboj. Do preteklosti tekmovali so vsi trije iz vseh odigranih tekmovalnih vse možne točke, brez remijev ali celo porazov, res pa je pri tem seveda tudi, da so hodili ponje v kraje, kjer ni bilo zadrege zanje.

Z derbjem na Jesenicah med Bratstvom in Kovinarjem pretekle nedelje je prišla zadnja faza tekmovalja. Stari rutinerji Bratstva so s 3:1 odpravili prvega opasnega nasprotnika, ki jim je ogrožal pot do prvenstva in ambiciozni Kovinar je moral knjižiti prvo izgubo v letošnjem tekmovalju. S tem porazom pa si je zelo pokvaril šance za prvenstvo, kajti malo verjetno je, da bi iz preostalih dveh tekmoval, od katerih ena je ona s Korotanom v Kranju, mogel iztisniti štiri točke, ki bi pa tudi šele zadostovale, če bi bilo Bratstvo poraženo v Kranju in imelo slabsi količnik. Praktično je verjetnost tedaj zelo majhna. Zdi se torej, da bo do spomladaj ostal trdnost na tretjem mestu in odločno zaključeno nedeljo bosta že prihodnjo nedeljo spregovorila in Kranju stara rivala Bratstvo in Korotan. Sicer je verjetno, da Bratstvu v Kranju ne bo šlo prav po volji in bo doseženi večletni prvak obdržal svojo pozicijo, vendar je zadeva s

tradicijami v sportu nekoliko kočljiva, poleg tega pa se baš Bratstvo bore malo zmešalo za sentimentalnost. Zato bo moral Korotan prihodnjo nedeljo zaigrati z ono resnostjo, s katero se pripravljajo njegov rival na srečanje. Zelimo in smo trdno uverjeni, da bo to srečanje poteklo v popolnem skladu s sportnimi pravili in v skladu s reputacijo, ki sta jo oba kluba kot najstarejša propagatorja nogometnega sporta na Gorenjskem dolžna čuvati.

V spodnji hiši se medtem skomandirajo po svoje in si dele ločke med seboj kakor vedo in znajo, ne da bi pri tem računali na kake uspehe v srečanjih s prvimi tremi, pače pri njih le na čim boljše količnik, ki li utegnil še prav priti, če ne sedaj, pa morda spomladi. Najbolje so odrezali tržiški Svobodaši, ki bodo najbrže ostali na svojem mestu, tik za petami jim je škofjeljska Sora, ki si je tudi že skoro gotovo določila svoje končnovalno mesto. Zelo slabo pa sta odrezala Radovljica, ki ji je vojaška obveznost igračeve nekoliko zmešala račune in Gorenjec, ki je doslej sploh še brez ločke, dasiravno bi bilo krivično trditi, da je svojo usodo popolnoma zaslužil.

Do prihodnje nedelje, ko se bo v Kranju odločalo o prvenstvu, izgleda tabela takole:

Bratstvo	5	5	0	0	10	27:4
Korotan	4	4	0	0	8	25:5
Kovinar	4	3	0	1	6	14:8
Svoboda	4	2	1	3	5	16:28
Sora	5	1	2	2	4	13:24
Radovljica	5	0	1	4	1	8:19
Gorenjec	5	0	0	0	0	10:25

Predavanje o sadjarstvu

V sredo zvečer je ljubljanska podružnica SVD otvorila novo sezono predavanj

Ljubljana, 8. novembra

V mineraloškem inštitutu univerze se je zbral v sredo zvečer lepo število ljubljanskih poslušalcev k otvoritvenemu predavanju ljubljanske podružnice SVD za tekočo sezono. V uvodnem nagovoru je predsednik g. Strekelj omenil, da pripravljajo podružnica 8 dnevnih sadjarskih tečajev, do bo mogoče predmet o sadjarstvu obdelati čim temeljiteje in v vsaki pogledu. Da bo to omogočeno gre topla za hvala tudi upravi univerze, ki se je radi volje odzvala prošnji, da odstopa v to svrhu dvorano, kjer se bo tečaj vršil. Predsednik je zbranim predstavil predavatelja na tem prvem večeru viš. inšp. g. Gombac.

Lastniki ljubljanskih vrtov so se že od nekdaj zanimali za sadjarstvo in imeli z gojenjem sadnih dreves veliko veselje. Enako veliko zanimanje za sadjarstvo je tudi v okolici Ljubljane in še vedno narasla. Slednji lahko opazijo, da so se naši sadni vrtovi v teku zadnjih let veliko obogatili, da so marekice iztrežili stara sadna drevesa in zasadili vrtove z novimi. Po mestu goje najraje priljubljeni drevesa, ker so ta prikladnejša za male vrtove, zmanj pa, kjer je dovolj prostora in so vrtovi razsežnejši se lotevajo posamezniki mnogo hvaljenih nalog in bilo bi prav, da povedo v mestu, a tudi v okolici urede svoje sadne vrtove, da ne bodo samo za kras kraj marveč da bodo tudi čim donosnejši. Treba je posebno pazljivosti v tem, kakšne vrste sadnega drevesa kaže nasaditi pri nas z ozirom na podnebje in zemljo ter še druge pogoje. In baš to je skušal razložiti g. predavatelj.

Pred poslušalci, ki so vneto sledili njegovim izvajanjem je na pulitu razstavljal okrog 20 vrst lepih jabolk, ki vsaj deloma prihajajo v poštev za sajenje pri nas. Navedel je njih prednosti ali napake in dal s tem poslušalcem priliko, da si izberejo kar odgovarja leži njih vrtov. Nova vrsta za ljubljano in okolico bi bilo lepo jabolko Jonatan. Sad je lepo rdeč, včasih tudi rumenkast. Priporoča se bolj rdeči sad, ki ima za trgovino večjo ceno. Drevo raste lepo in je odporno, sad je primeren za razposiljanje, ohranjanje do pomladi in je prilijemega okusa. Druga prav priporočljiva vrsta tudi rdeča, je gdanski robač. Drevo je zelo rodovitno, trdno in ima zelo okusen sad. Baumanaova reneta je posebno priporočljiva, ker uspeva v vsaki zemlji in je drevo izredno odporno. Sad

je izvrsten in je prav uporaben tudi za vkuhanje. Od rdečih vrst bi bilo vpoštevati dalje lepo jabolko, ki je na dedeli precej vpeljano in sicer Luikenovo jabolko. Kakor prejšnje vrste je drevo zelo rodovitno, odporno in ne stavi velikih zahtev glede zemlje. Tudi je te vrste jabolko močno priporočljivo za kupčijo, ker se drži zelo dolgo in je prav okusno. Ponekod ga imenujejo tudi grmatno jabolko. Zlati zimski parmen je sicer imenitno jabolko, ki ga je večina občanov pozna, je pa zelo občutljivo. Drevo kakor tudi sad. Drevo je posebno podvrženo rdeči uši. Priporoča se sajenje samo onim, ki imajo vrtove v zavetju, na zavarovanih egah. Na enakih legah uspeva tudi Coxova oranžna reneta, ki ima okus po muškatu. Drevo ni posebno rodovitno in zahteva pogosto ne zemljo, okus sadja pa je prvovrsten. V ljubljani goji to vrsto na svojem vrtu samo g. Wilman na svojem vrtu v Slomškovi ulici. Kanadka je izborna jabolka pa za ljubljano ni priporočljiva. Uspeva samo v najboljših legah, posebno na Stajerskem, kjer so jih letos potrgali ogromne množine. Izvozili smo jih zlasti v Francijo na četrtine vagonov in so šle v ceter od 3 do 5 Din za kg. Rožmarinček uspeva samo v najboljših legah. Boskopički kosmač uspeva dobro samo pomešan med trugimi vrstami jabolk in sicer zaradi oplodjenja. Njegova prednost je, da se ga lahko vzgoji kot pritlikavo, kot srednje ali kot visoko drevo. Sad je porabljen za vse. Najbolj priporočljivo jabolko londonski ping, ki se drži celo do junija. Precej razširjena vrsta je, pa bi morala biti še gostejša, šampanski reneta. Ima silno fin okus, drevo zelo lepo raste, ni podvrženo boleznim. Sad se drži imenitno do pomladi in je zelo uporaben tudi v gospodinjstvu. Silno se priporočata naši že znani domači vrsti mošanček in gambovec med katerima ni velike razlike.

Predavatelj je nato omenil še razne druge vrste priporočljivih jabolk kakor: dolensko reneto, ki uspeva zlasti v okolici Boštana in je zelo cenjena vrsta zlasti v inozemstvu. Slaba njena lastnost je, da rada namigne. Dalje belefrenski rdeči rumen blenheimski reneto, beli zimski kalvil, ki je najfinše jabolko, uspeva najbolje na Tirolskem in je stal pred vojno v ljubljani komad 2 kron. Predavatelj je še zahvalil poslušalci na koncu z navdušenim aplavzom, izražajoč voljo v čim večjem številu posejati ta poučni in koristen tečaj.

Zmrznjen kruh

Na Holandskem in v Ameriki so začeli peki polagoma prodajati kruh, ohlajen globoko pod ničlo. Na Holandskem so bili prisiljeni k temu s posebnim zakonom, po katerem je strogo prepovedano nočno delo v pekarnah od 20 do 5 zjutraj. Zjutraj pa kruha ne smejo razvažati pred deveto uro. Holanci so vajeni izdatno zajtrkovati, a tak zajtrk brez svežega kruha ni mogoče. Poskusili so torej kruh ohladiti na suhem ledu, na strujenem ogliko, vem kisiku do 60 ali celo 70 stopinj pod ničlo. Zmrznjen kruh res ostane svež več

dni. Sprva postane sicer trd, pozneje se pa zopet omehča. Enak uspeh so dosegli tudi ameriški peki. Zmrznjen kruh je tudi čez teden dni še svež in okusen kakor da bi bil pravkar spečen. Na kongresu živilskih kemikov so dali udeležencem poskusati svež pečen in teden dni star zmrznjen kruh, pa je večina priznala, da je zmrznjeni bolj okusen.

Ameriški listi prorokujejo pekom lepo bodočnost, češ, da bodo mnogo lažje peki kruh, da jim sploh ne bo treba delati ponoči in da bodo lahko dobavljali svež kruh tudi v zelo oddaljene kraje.

Abesinija Babilon plemen in jezikov

Moderni jezikoslovci trdijo, da se govori v Abesiniji 70 različnih jezikov in narečij

Pravo ime sedanje Abesinije je Ethiopia, ki izvira iz grškega Aithopia, kar pomeni dežela ljudi črne zagorele poti. Ime Abesinija je nastalo iz etiopske besede habaša, arabsko habaš, kar pomeni mešanica, zmes. In Abesinija je res zmes, mešanica najrazličnejših plemen in jezikov. Moderni jezikoslovci trdijo, da se govori na ozemlju Abesinije 70 različnih jezikov in narečij, ki se med seboj močno razlikujejo.

Abesinska princeza Sahaj

Vladajoče plemo so Amhari, po vseh znakih sodeč azijskega izvora, gotovo semitskega, Amharščina, ki ima svojo posebno pisavo, spada med semitske jezike in govori se kot vladarski jezik (esana negus) po vsej Abesiniji tja do severa, kjer se je ohranila etiopsčina kot živ jezik v obliki sedanjega jezika tigre. Po barvi polti se Amharci ne razlikujejo posebno od Evropecev samo da so znatno bolj zagoreli. Večina amharških žen je pa celo tako bele polti, kakor so naše žene, obraz imajo podolgovat, nos majhen, oči pa velike, rjave. Na svojo lepoto se zelo ponosne in zelo rade vidijo, če se potegujejo za njihovo ljubezen Evropej.

Amhari so se naselili najprej na severu, kjer so ustanovili glavno mesto Aksum, sedaj samo se pa naselili tudi na jugu, ki so ga osvojili po dolgi in krvavi borbi s tam naseljenimi plemeni. Pozneje so zavladale tudi v starodavnem kraljestvu Kaffu. Zdaj vlada plemo Amharov neomejeno v vsej Abesiniji. To so bojeviti in živili ljudje